

Οδηγίες για την αξιολόγηση προτάσεων στο πλαίσιο του υποπρογράμματος LIFE Περιβάλλον 2017

Το παρόν έγγραφο έχει ως στόχο να εξηγήσει στο κοινό τα κριτήρια και τις διαδικασίες που θα εφαρμοστούν για την αξιολόγηση των προτάσεων LIFE που θα υποβληθούν ως απάντηση στην πρόσκληση του 2017 για «παραδοσιακά έργα» στο πλαίσιο του υποπρογράμματος LIFE Περιβάλλον.

Κατά την αξιολόγηση, αναφέρονται κατά περίπτωση τα ακόλουθα επίσημα έγγραφα: Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1293/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2013 σχετικά με τη θέσπιση Προγράμματος για το Περιβάλλον και τη Δράση για το Κλίμα (LIFE), ΕΕ L347 της 20.12.2013. Εκτελεστική απόφαση της Επιτροπής 2014/203/ΕΕ της 19ης Μαρτίου 2014 σχετικά με την έγκριση του Πολυετούς Προγράμματος Εργασίας LIFE για την περίοδο 2014-2017, ΕΕ L116 της 17.04.2014. Οδηγίες για αιτούντες 2017 - LIFE Περιβάλλον και Αποδοτικότητα των Πόρων. Οδηγίες για αιτούντες 2017 - LIFE Φύση και Βιοποικιλότητα. Οδηγίες για αιτούντες 2017 - LIFE Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση και Πληροφόρηση. Υπόδειγμα Συμφωνητικού Επιχορήγησης LIFE (Model LIFE Grant Agreement).

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ.....	3
2. ΣΤΑΔΙΟ ΑΠΟΣΦΡΑΓΙΣΗΣ*	4
3. ΣΤΑΔΙΟ ΑΝΑΘΕΣΗΣ	5
4. ΣΤΑΔΙΟ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ.....	9
5. ΣΤΑΔΙΟ ΑΠΟΔΟΧΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ	11
6. ΣΤΑΔΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	12
7. ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΟΥ ΔΙΕΥΡΥΜΕΝΟΥ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥ ΜΕ ΤΙΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΘΑ ΓΙΝΟΥΝ ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΣΤΟ ΣΤΑΔΙΟ ΤΗΣ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗΣ.....	15
8. ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ LIFE.....	18
9. ΣΤΑΔΙΟ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗΣ	18
10. ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΟΥ ΔΙΕΥΡΥΜΕΝΟΥ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥ ΠΟΥ ΚΑΛΥΠΤΟΥΝ ΤΟ ΠΡΟΣΘΕΤΟ 30% ΠΕΡΑΝ ΤΟΥ 100% ΤΟΥ ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ (ΕΦΕΔΡΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ) 19	
11. ΟΡΙΣΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΡΓΩΝ ΠΡΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΚΑΙ ΕΦΕΔΡΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ.....	20
12. ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΣΥΜΦΩΝΗΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ	20
13. ΑΝΑΛΥΤΙΚΕΣ ΦΟΡΜΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	21

1. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Ο παρών οδηγός αξιολόγησης αφορά **ΜΟΝΟ** την επιλογή πιλοτικών έργων, έργων επίδειξης, έργων βέλτιστων πρακτικών και έργων πληροφόρησης, ευαισθητοποίησης και διάδοσης LIFE όπως ορίζονται στο **άρθρο 2, παράγραφοι α), β), γ) και η) του Κανονισμού LIFE.**

Για την αξιολόγηση των ολοκληρωμένων έργων, των έργων τεχνικής βοήθειας, των έργων οικοδόμησης δυναμικού, των προπαρασκευαστικών έργων, των λειτουργικών επιχορηγήσεων και των χρηματοδοτικών μέσων LIFE, συμβουλευτείτε τα σχετικά έγγραφα που είναι διαθέσιμα στον δικτυακό τόπο του LIFE.

Η διαδικασία αξιολόγησης, επιλογής και ανάθεσης διενεργείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τον Εκτελεστικό Οργανισμό για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (EASME), εφεξής καλούμενοι «Αναθέτουσα Αρχή» με τη συνδρομή μιας κοινοπραξίας ανεξάρτητων εμπειρογνομόνων αξιολογητών, εφεξής καλούμενη «ανάδοχος». Σε κάθε περίπτωση, η Αναθέτουσα Αρχή παραμένει υπεύθυνη για τη συνολική διαδικασία, μεταξύ άλλων για την απονομή των τελικών βαθμολογιών, την κατάρτιση του καταλόγου με τις προτάσεις που θα συγχρηματοδοτηθούν και την απόρριψη των προτάσεων.

Το παρόν έγγραφο αφορά μόνο την πρόσκληση υποβολής προτάσεων 2017 στο πλαίσιο του υποπρογράμματος LIFE Περιβάλλον.

Μόνο όσες προτάσεις παραληφθούν από την Αναθέτουσα Αρχή μέσω του διαδικτυακού εργαλείου eProposal πριν από την προθεσμία της **12ης Σεπτεμβρίου 2017 και 16:00 τοπική ώρα Βρυξελλών** για το πρόγραμμα Περιβάλλον και Αποδοτικότητα των Πόρων και την προθεσμία της **14ης Σεπτεμβρίου 2017 και 16:00 τοπική ώρα Βρυξελλών** για το πρόγραμμα Φύση και Βιοποικιλότητα / Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση και Πληροφόρηση, και στη συνέχεια προκριθούν από το στάδιο της αποσφράγισης (βλ. ενότητα 2) θα καταχωρηθούν τελικά στη βάση δεδομένων ESAP (Διαδικασία αξιολόγησης και επιλογής ανάθεσης).

Τυχόν πληροφορίες ή έγγραφα που θα υποβληθούν με άλλον τρόπο ή μετά την προθεσμία δεν θα ληφθούν υπόψη, εκτός εάν αυτό ζητηθεί ρητά από την Αναθέτουσα Αρχή.

Μόλις ολοκληρωθεί η καταχώρηση των προτάσεων στο ESAP, οι επιμέρους αξιολογητές θα αποκτήσουν πρόσβαση στο ESAP και θα μπορούν να προσθέσουν τα σχόλια και τις βαθμολογίες τους σύμφωνα με όσα περιέχονται στο παρόν έγγραφο.

Βασικές αρχές επιλογής και αξιολόγησης

Έργα σύμφωνα με το άρθρο 2, παράγραφοι α), β), γ) και η) του Κανονισμού LIFE

Η επιλογή πιλοτικών έργων, έργων επίδειξης, έργων βέλτιστων πρακτικών και έργων πληροφόρησης, ευαισθητοποίησης και διάδοσης όπως ορίζονται στο **άρθρο 2 παράγραφοι α), β), γ) και η) του Κανονισμού LIFE**, ακολουθεί την ίδια τεχνική μεθοδολογία για την επιλογή έργων και εφαρμόζονται παρόμοια κριτήρια επιλεξιμότητας και ανάθεσης, όπως περιγράφονται στο παρόν έγγραφο.

Όλοι οι αξιολογητές, τόσο της Αναθέτουσας Αρχής όσο και του αναδόχου, πρέπει να βασίζονται στην αξιολόγηση προτάσεων στις διατάξεις του παρόντος οδηγού αξιολόγησης και να χρησιμοποιούν ως βάση τις ερωτήσεις που έχουν καθοριστεί για κάθε κριτήριο.

Στο πλαίσιο των περιορισμών που προβλέπονται από τους κανόνες του Κανονισμού LIFE για τη θεματική και εθνική κατανομή, η αρχή της ίσης μεταχείρισης όλων των προτάσεων πρέπει να εφαρμόζεται αυστηρά σε όλα τα στάδια της διαδικασίας αξιολόγησης. Οι αξιολογήσεις και οι βαθμολογίες που αποδίδονται σε κάθε πρόταση πρέπει να είναι όσο το δυνατόν πιο αντικειμενικές και δίκαιες γίνεται. Κάθε απόφαση και κάθε βαθμολογία που αποδίδεται πρέπει να αιτιολογείται με σαφήνεια μέσω εμπεριστατωμένων σχολίων.

Όσα ποιοτικά κριτήρια ανάθεσης αξιολογούνται από τον ανάδοχο, θα αξιολογούνται πάντα ανεξάρτητα από τουλάχιστον δύο εμπειρογνώμονες αξιολογητές. Για κάθε πρόταση που του έχει ανατεθεί, ο υπεύθυνος εμπειρογνώμονας αξιολογητής πρέπει να καταχωρίσει μία αναλυτική έκθεση αξιολόγησης στο ESAP. Στο ESAP όλα τα σχόλια γίνονται στην αγγλική γλώσσα. Για κάθε κριτήριο αξιολόγησης, οι αξιολογητές πρέπει να παρέχουν ουσιώδη θετικά και αρνητικά σχόλια που να αιτιολογούν την προτεινόμενη βαθμολογία. Οι αξιολογητές πρέπει να διασφαλίζουν ότι όλα τα σχόλιά τους είναι συνοπτικά, ολοκληρωμένα και κατανοητά, και πρέπει πάντα να έχουν άμεση συνάφεια τόσο με την πρόταση όσο και με το εφαρμοζόμενο κριτήριο. Οι αξιολογητές πρέπει να αποφεύγουν ασαφείς, διφορούμενες εκτιμήσεις.

Οι αιτούντες οφείλουν να λάβουν υπόψη τους ότι οι αξιολογητές θα ελέγξουν τις πληροφορίες που είναι συναφείς για κάθε στάδιο ή κριτήριο, εστιάζοντας την ανάλυσή τους σε συγκεκριμένες φόρμες υποβολής στις οποίες θα πρέπει να είναι διαθέσιμες οι εν λόγω πληροφορίες. Για παράδειγμα, ο χαρακτήρας επίδειξης ή ο καινοτομικός χαρακτήρας μιας πρότασης για το πρόγραμμα Περιβάλλον και Αποδοτικότητα των Πόρων θα ελεγχθεί έναντι των διαθέσιμων πληροφοριών στη φόρμα B2, κ.λπ. Γι' αυτόν τον λόγο, είναι πολύ σημαντικό να καταγραφούν οι σωστές πληροφορίες στη σωστή φόρμα.

Με εξαίρεση το Στάδιο Αποσφράγισης, οι αιτούντες πρέπει να γνωρίζουν ότι οι διάφορες φάσεις της διαδικασίας αξιολόγησης μπορούν να εκτελούνται παράλληλα. Αυτό γίνεται προκειμένου να οριστικοποιηθεί η αξιολόγηση το συντομότερο δυνατόν και να κοινοποιηθούν στους αιτούντες τα τελικά αποτελέσματα.

2. ΣΤΑΔΙΟ ΑΠΟΣΦΡΑΓΙΣΗΣ*

Θα ελεγχθεί εάν οι προτάσεις συμμορφώνονται με τα ακόλουθα κριτήρια:

1. Η πρόταση έχει υποβληθεί πριν από την προθεσμία της **12ης Σεπτεμβρίου 2017 και 16:00 τοπική ώρα Βρυξελλών** για το πρόγραμμα Περιβάλλον και Αποδοτικότητα των Πόρων και την προθεσμία της **14ης Σεπτεμβρίου 2017 και 16:00 τοπική ώρα Βρυξελλών** για το πρόγραμμα Φύση και Βιοποικιλότητα / Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση και Πληροφόρηση.
2. Για την κατάρτιση και υποβολή της πρότασης χρησιμοποιήθηκαν οι σχετικές φόρμες υποβολής LIFE 2017 του eProposal. Ανάλογα με τους στόχους της πρότασης, οι φόρμες υποβολής του eProposal πρέπει να ανήκουν στην κατηγορία «LIFE Φύση και Βιοποικιλότητα» (NAT), «LIFE Περιβάλλον και Αποδοτικότητα των Πόρων» (ENV) ή «LIFE Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση και Πληροφόρηση» (GIE).

*Ο έλεγχος αποσφράγισης θα διενεργηθεί μέσω της εφαρμογής eProposal και όχι μέσω του ESAP.

3. ΣΤΑΔΙΟ ΑΝΑΘΕΣΗΣ

Όλες οι προτάσεις που δεν απορρίφθηκαν κατά το στάδιο αποσφράγισης υποβάλλονται σε ενδελεχή αξιολόγηση της ποιότητάς τους στο στάδιο ανάθεσης, με βάση τα ειδικά κριτήρια και το σύστημα βαθμολόγησης για τα έργα που υποβάλλονται στο πλαίσιο του υποπρογράμματος LIFE Περιβάλλον.

Κριτήρια ανάθεσης	Ελάχιστη απαιτούμενη βαθμολογία*	Μέγιστη βαθμολογία
1. Τεχνική συνοχή και ποιότητα	10	20
2. Χρηματοδοτική συνοχή και ποιότητα	10	20
3. Προστιθέμενη αξία για την ΕΕ: εύρος και ποιότητα της συμβολής στους ειδικούς στόχους των τομέων προτεραιότητας του υποπρογράμματος LIFE Περιβάλλον	10	20
4. Συμβολή στα θέματα έργων	-	10
5. Προστιθέμενη αξία για την ΕΕ: πολλαπλοί στόχοι, συνέργειες και ενσωμάτωση	7	15
6. Προστιθέμενη αξία για την ΕΕ: δυνατότητα αναπαραγωγής και μεταφοράς	5	10
7. Προστιθέμενη αξία για την ΕΕ: διακρατική διάσταση, πράσινες προμήθειες, αξιοποίηση	-	5
Συνολική (απαιτούμενη) βαθμολογία	55	100

* Η πρόταση πρέπει να συγκεντρώνει την ελάχιστη απαιτούμενη βαθμολογία για κάθε κριτήριο ανάθεσης ΚΑΙ η συνολική βαθμολογία όσον αφορά τα κριτήρια για τα οποία έχει οριστεί ελάχιστη απαιτούμενη βαθμολογία πρέπει να ισοδυναμεί με τουλάχιστον 55 μονάδες.

1. Τεχνική συνοχή και ποιότητα

Στο πλαίσιο του συγκεκριμένου κριτηρίου, δίνεται ιδιαίτερη σημασία στη σαφήνεια, τη δυνατότητα υλοποίησης και τη βιωσιμότητα των δράσεων που προτείνονται στην πρόταση. Η βιωσιμότητα των αποτελεσμάτων του έργου σε μεσοπρόθεσμο και μακροπρόθεσμο ορίζοντα είναι η δυνατότητα διατήρησής τους μετά την υλοποίηση του έργου. Η επιτυχής βιωσιμότητα προϋποθέτει τη χάραξη μιας στρατηγικής με ενέργειες που θα διασφαλίζουν τη συνέχιση των απαραίτητων δράσεων του έργου και τη σχετική χρηματοδότηση μετά το τέλος του έργου.

Το προεπιχειρησιακό πλαίσιο πρέπει να περιγραφεί διεξοδικά και η πρόταση πρέπει να συνδέει με σαφήνεια τα προβλήματα και τις απειλές με τους στόχους του έργου, τις προτεινόμενες δράσεις και τα αναμενόμενα αποτελέσματα. Όλες οι δράσεις θα πρέπει να περιγραφούν και να ποσοτικοποιηθούν καταλλήλως, και εφόσον απαιτείται να συνοδεύονται από επαρκείς χάρτες. Η πρόταση πρέπει να περιγράφει με σαφήνεια πώς, πού και από ποιον θα διεξαχθεί κάθε δράση.

Η πρόταση πρέπει να συνταχθεί με τέτοιο τρόπο που να επιτρέπει στους αξιολογητές να αξιολογήσουν τον βαθμό επάρκειας των τεχνικών μέσων και της εμπειρογνωμοσύνης της κοινοπραξίας για την υλοποίηση του έργου.

Ο χρονικός σχεδιασμός πρέπει να είναι ρεαλιστικός και τυχόν δυνητικές δυσκολίες πρέπει να έχουν εκτιμηθεί σωστά στις σχετικές φόρμες.

Οποιοσδήποτε δράσεις δεν συμβάλλουν άμεσα στην επίτευξη των στόχων του έργου μπορεί να θεωρηθούν ως μη επιλέξιμες (για παράδειγμα: προπαρασκευαστικές δράσεις ή μελέτες που δεν συνδέονται με την υλοποίηση του έργου, τυχόν θεμελιώδης επιστημονική έρευνα, κ.λπ.). Οι προτάσεις μπορούν να λάβουν έως 20 μονάδες για αυτό το κριτήριο. Η ελάχιστη απαιτούμενη βαθμολογία για αυτό το κριτήριο είναι 10 μονάδες.

2. Χρηματοδοτική συνοχή και ποιότητα

Θα αξιολογείται ο προτεινόμενος προϋπολογισμός και η συνέπειά του με τις προτεινόμενες δράσεις και τους ισχύοντες κανόνες, καθώς και η αποτελεσματικότητα της προτεινόμενης προσέγγισης ως προς το κόστος. Επίσης, θα αξιολογείται η σχέση ποιότητας/κόστους της πρότασης.

Οι χρηματοδοτικές συνεισφορές των δικαιούχων/συγχρηματοδοτών, ο προτεινόμενος προϋπολογισμός και οι προτεινόμενες δαπάνες του έργου πρέπει να συμμορφώνονται με τους κανόνες και τις αρχές που προβλέπονται στις οδηγίες LIFE για αιτούντες, τους Γενικούς Όρους του Υποδείγματος Συμφωνητικού Επιχορήγησης LIFE (Model LIFE Grant Agreement) και τον Κανονισμό LIFE¹. Ο προϋπολογισμός πρέπει να είναι διαφανής, συνεκτικός και οικονομικά αποδοτικός, και να περιλαμβάνει τη διαχείριση του έργου.

Οι προτάσεις μπορούν να λάβουν έως 20 μονάδες για αυτό το κριτήριο. Η ελάχιστη απαιτούμενη βαθμολογία για αυτό το κριτήριο είναι 10 μονάδες. Μια πρόταση μπορεί να λάβει χαμηλότερη από την ελάχιστη απαιτούμενη βαθμολογία εάν το χρηματοδοτικό μέρος της έχει μελετηθεί πλημμελώς ή/και απαιτείται σημαντική αναθεώρησή του.

3. Προστιθέμενη αξία για την ΕΕ: εύρος και ποιότητα της συμβολής στους ειδικούς στόχους των τομέων προτεραιότητας του υποπρογράμματος LIFE Περιβάλλον

Αξιολογείται το εύρος συμβολής κάθε πρότασης σε έναν ή περισσότερους ειδικούς στόχους των τομέων προτεραιότητας του υποπρογράμματος LIFE Περιβάλλον όπως ορίζονται στα άρθρα 10, 11 και 12 του Κανονισμού LIFE, καθώς και η ποιότητα της συμβολής. Τα περιβαλλοντικά οφέλη, παρουσιασμένα σύμφωνα με μια προσέγγιση κύκλου ζωής όπου απαιτείται, θα αξιολογηθούν βάσει αυτού του κριτηρίου και θα θεωρηθούν δείκτης του εύρους και της ποιότητας της εν λόγω συμβολής. Απαιτείται να είναι σαφή, ουσιώδη, φιλόδοξα, αλλά και αξιόπιστα. Οι προτάσεις LIFE Φύση και Βιοποικιλότητα θα αξιολογηθούν επίσης σύμφωνα με τον αντίκτυπό τους στο επίπεδο διατήρησης των οικοτόπων και των ειδών.

Οι προτάσεις μπορούν να λάβουν έως 20 μονάδες για αυτό το κριτήριο. Η ελάχιστη απαιτούμενη βαθμολογία για αυτό το κριτήριο είναι 10 μονάδες.

4. Προστιθέμενη αξία για την ΕΕ: συμβολή στα θέματα έργων

---

¹ Συμπεριλαμβανομένων των Γενικών Όρων και του Παράρτηματος Χ του Υποδείγματος Συμφωνητικού Επιχορήγησης LIFE (Model LIFE Grant Agreement), Οικονομικές και Διοικητικές Οδηγίες (Financial and Administrative Guidelines): http://ec.europa.eu/environment/life/toolkit/pmttools/life2014_2020/index.htm

Τα ειδικά κριτήρια και το σύστημα βαθμολόγησης που εφαρμόζονται στο πλαίσιο του υποπρογράμματος Περιβάλλον υποδεικνύουν ότι στον Κανονισμό LIFE και στο Πολυετές Πρόγραμμα Εργασίας LIFE, μέσα στο πλαίσιο του υποπρογράμματος Περιβάλλον, έχουν καθορισθεί θεματικές προτεραιότητες και σχετικά θέματα έργων. Οι προτάσεις του Προγράμματος LIFE που εμπίπτουν σαφώς στα θέματα έργων και στην υλοποίηση των θεματικών προτεραιοτήτων που επισημαίνονται στο Παράρτημα III για το υποπρόγραμμα Περιβάλλον, όπως ορίζεται στο Πολυετές Πρόγραμμα Εργασίας LIFE για την περίοδο 2014-2017, θα λαμβάνουν υψηλότερη βαθμολογία στο κριτήριο 4.

Οι προτάσεις μπορούν να λάβουν έως 10 μονάδες για αυτό το κριτήριο. Οι προτάσεις που εμπίπτουν στις κατηγορίες Φύση και Βιοποικιλότητα και Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση και Πληροφόρηση θα λαμβάνουν 0 ή 10 μονάδες, ανάλογα με το αν το έργο συμμορφώνεται πλήρως ή όχι με ένα ή έως δύο θέματα έργων του επιλεγμένου τομέα προτεραιότητας. Οι προτάσεις που εμπίπτουν στην κατηγορία Περιβάλλον και Αποδοτικότητα των Πόρων θα λαμβάνουν 5 μονάδες εφόσον το έργο συμμορφώνεται πλήρως με ένα ή έως δύο θέματα έργων του συγκεκριμένου τομέα προτεραιότητας. Τα έργα αυτά θα λαμβάνουν άλλες 5 μονάδες στην περίπτωση που η πρόταση είναι επιπλέον καινούρια ή άγνωστη σε επίπεδο ΕΕ, υπό την προϋπόθεση ότι περιλαμβάνονται υποχρεωτικά σαφείς αποδείξεις για τον καινοτομικό χαρακτήρα της (συγκριτικά με παρόμοιες υπάρχουσες βέλτιστες πρακτικές).

Δεν υπάρχει ελάχιστη απαιτούμενη βαθμολογία για αυτό το κριτήριο.

5. Προστιθέμενη αξία για την ΕΕ: πολλαπλοί στόχοι, συνέργειες και ενσωμάτωση

Οι προτάσεις οι οποίες, αν και επικεντρώνονται σε έναν συγκεκριμένο τομέα, περιλαμβάνουν έναν καλά σχεδιασμένο μηχανισμό υλοποίησης πολλαπλών σκοπών, βελτιώνουν την ενσωμάτωση ειδικών περιβαλλοντικών στόχων σε άλλους τομείς πολιτικής και δημιουργούν συνέργειες με τους στόχους άλλων πολιτικών της Ένωσης χωρίς να υπονομεύουν τους στόχους του Κανονισμού LIFE θα λαμβάνουν υψηλότερη βαθμολογία.

Ως εκ τούτου, στο πλαίσιο αυτού του κριτηρίου θα αξιολογείται η στοχευμένη συμβολή στους οικονομικούς και κοινωνικούς στόχους, συμπεριλαμβανομένης της δημιουργίας θέσεων εργασίας και της ανάπτυξης, καθώς και σε οποιονδήποτε άλλον περιβαλλοντικό στόχο σε άλλους τομείς πολιτικής και άλλες πολιτικές της Ένωσης πέραν όσων αποτελούν το βασικό σημείο εστίασης των προτάσεων.

Από την άλλη πλευρά, οι προτάσεις που εστιάζουν σε έναν τομέα προτεραιότητας και θα μπορούσαν να υπονομεύσουν τους περιβαλλοντικούς ή κλιματικούς στόχους σε κάποιον άλλον τομέα προτεραιότητας πιθανόν να λάβουν χαμηλότερη βαθμολογία, εκτός εάν ο αντίκτυπος αυτός εξηγείται σαφώς και αιτιολογείται στην πρόταση και εφόσον τα πιθανά εναλλακτικά μέτρα και μέτρα μετριασμού του αντίκτυπου έχουν προβλεφθεί σωστά.

Οι προτάσεις μπορούν να λάβουν έως 15 μονάδες για αυτό το κριτήριο. Η ελάχιστη απαιτούμενη βαθμολογία για αυτό το κριτήριο είναι 7 μονάδες.

6. Προστιθέμενη αξία για την ΕΕ: δυνατότητα αναπαραγωγής και μεταφοράς

Ως δυνατότητα αναπαραγωγής και μεταφοράς ορίζεται η δυνατότητα του έργου να αναπαράγεται και να μεταφέρεται τόσο κατά τη διάρκεια της υλοποίησής του όσο και μετά από αυτήν. Η επιτυχής αναπαραγωγή και δυνατότητα μεταφοράς προϋποθέτουν τη χάραξη μιας στρατηγικής η οποία θα περιλαμβάνει ενέργειες που θα

πολλαπλασιάζουν τον αντίκτυπο των λύσεων του έργου και θα διασφαλίζουν την ευρύτερη διείσδυσή τους σε μεγάλες μάζες του πληθυσμού κατά τη διάρκεια του έργου ή/και σε βραχυπρόθεσμο και μεσοπρόθεσμο ορίζοντα μετά το τέλος του έργου LIFE. Αυτό υπερβαίνει τη μεταφορά γνώσης και τη δικτύωση, και αφορά την εφαρμογή σε άλλους τομείς των τεχνικών, των μεθόδων ή των στρατηγικών που αναπτύχθηκαν ή εφαρμόστηκαν στο έργο. Η αναπαραγωγή και η δυνατότητα μεταφοράς υπερβαίνουν τη διάδοση και αφορούν συγκεκριμένες δράσεις του έργου που αναπαράγουν και μεταφέρουν, για παράδειγμα, τις λύσεις του έργου σε άλλους τομείς, οντότητες, περιοχές και χώρες. Εάν η αναπαραγωγή ή μεταφορά προβλέπεται να ξεκινήσει κατά τη διάρκεια υλοποίησης του έργου, αυτό θα αντιμετωπιστεί ευνοϊκά.

Οι προτάσεις μπορούν να λάβουν έως 10 μονάδες για αυτό το κριτήριο. Η ελάχιστη απαιτούμενη βαθμολογία για αυτό το κριτήριο είναι 5 μονάδες.

7. Προστιθέμενη αξία για την ΕΕ: διακρατική διάσταση, πράσινες προμήθειες, αξιοποίηση

Διακρατική διάσταση: Οι διακρατικές προτάσεις αντιμετωπίζονται ευνοϊκά και λαμβάνουν πρόσθετους βαθμούς, εφόσον υπάρχουν επαρκείς αποδείξεις που να στηρίζουν την προστιθέμενη αξία της διακρατικής προσέγγισης για την ΕΕ. Μόνο η συνεργασία μεταξύ κρατών μελών της ΕΕ θα λαμβάνεται υπόψη. Πράσινες προμήθειες: Οι προτάσεις που προβλέπουν διακριτό μηχανισμό υλοποίησης, ο οποίος διασφαλίζει την εκτεταμένη εφαρμογή πολιτικών για πράσινες προμήθειες, θα λαμβάνουν υψηλότερη βαθμολογία.

Αξιοποίηση των αποτελεσμάτων των προγραμμάτων έρευνας και καινοτομίας της ΕΕ: Οι προτάσεις που προβλέπουν την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων των περιβαλλοντικών ή συναφών με το κλίμα έργων έρευνας και καινοτομίας, τα οποία χρηματοδοτήθηκαν από τον Ορίζοντα 2020 ή από προηγούμενα προγράμματα-πλαίσια (FP) θα λαμβάνουν υψηλότερη βαθμολογία, αν παρουσιαστούν επαρκώς τα αποτελέσματα της έρευνας σχετικά με την αξιοποίηση και αποδεικνύεται πειστικά το πώς θα χρησιμοποιηθούν για την υλοποίηση του έργου LIFE.

Οι προτάσεις μπορούν να λάβουν έως 5 μονάδες για αυτό το κριτήριο: Μέγιστη βαθμολογία 3 μονάδων για τη διακρατική διάσταση, 1 μονάδα για τις πράσινες προμήθειες και 1 μονάδα για την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων των προγραμμάτων έρευνας και καινοτομίας της ΕΕ.

Δεν υπάρχει ελάχιστη απαιτούμενη βαθμολογία για αυτό το κριτήριο.

Ολοκλήρωση του σταδίου ανάθεσης

Με βάση τις αξιολογήσεις, κάθε πρόταση θα ενταχθεί σε μία από τις ακόλουθες περιπτώσεις:

- Οποιαδήποτε πρόταση λάβει τελική βαθμολογία χαμηλότερη από την ελάχιστη απαιτούμενη βαθμολογία για οποιοδήποτε κριτήριο ανάθεσης έχει οριστεί ως ελάχιστο απαιτούμενο επίπεδο, ή το συνολικό άθροισμα των εν λόγω κριτηρίων είναι μικρότερο από 55 μονάδες (ελάχιστη απαιτούμενη βαθμολογία), θα δηλώνεται ως «απορριφθείσα κατά το στάδιο ανάθεσης» και δεν θα αξιολογείται περαιτέρω.
- Για όσες προτάσεις δεν εμπίπτουν στην προηγούμενη περίπτωση, η συνολική βαθμολογία (μέγιστη βαθμολογία) που θα λάβουν θα υπολογίζεται ως το

άθροισμα των βαθμολογιών της τελικής σύνθεσης για τα 7 κριτήρια ανάθεσης.

4. ΣΤΑΔΙΟ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

Οι προτάσεις που δεν απορρίφθηκαν στο προηγούμενο στάδιο ελέγχονται ως προς τον βαθμό συμμόρφωσής τους με τα κριτήρια επιλεξιμότητας. Ανατρέξτε στις Οδηγίες για αιτούντες 2017 σχετικά με τη χρήση του eProposal και τις απαιτούμενες παρεχόμενες πληροφορίες.

Οι προτάσεις που δεν συμμορφώνονται με ένα ή περισσότερα από τα τεχνικά κριτήρια επιλογής που αναφέρονται στη συνέχεια δηλώνονται ως μη επιλεγμένες και αποκλείονται από την αξιολόγηση.

1. Γενικά κριτήρια επιλογής για τις συνιστώσες του LIFE

Η πρόταση δεν θα συνεχίζει στη διαδικασία αξιολόγηση εάν δεν αποδεικνύει ότι:

- Συμβάλλει σε έναν ή περισσότερους από τους γενικούς στόχους που ορίζονται στο άρθρο 3 του Κανονισμού LIFE και σε έναν ή περισσότερους από τους ισχύοντες ειδικούς στόχους των άρθρων 10, 11 και 12 του Κανονισμού LIFE.
- Εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής τουλάχιστον ενός τομέα προτεραιότητας (όπως ορίζονται στο άρθρο 9 του Κανονισμού LIFE) του υποπρογράμματος LIFE βάσει του οποίου υποβλήθηκε.
- Αντιστοιχεί σε έναν από τους ακόλουθους τύπους έργων που ορίζονται στο άρθρο 2 στοιχεία α), β), γ) και η) του Κανονισμού LIFE:
  - Πιλοτικά έργα είναι τα έργα που εφαρμόζουν μια τεχνική ή μέθοδο η οποία δεν έχει εφαρμοστεί ούτε έχει δοκιμαστεί στο παρελθόν, ή αλλού, που αποφέρουν πιθανά περιβαλλοντικά ή κλιματικά οφέλη σε σύγκριση με τις τρέχουσες βέλτιστες πρακτικές και μπορούν να εφαρμοσθούν μεταγενέστερα σε ευρύτερη κλίμακα σε παρόμοιες καταστάσεις.
  - Έργα επίδειξης είναι τα έργα που θέτουν σε εφαρμογή, δοκιμάζουν, αξιολογούν και διαδίδουν ενέργειες, μεθοδολογίες ή προσεγγίσεις που είναι καινούριες ή άγνωστες στο πλαίσιο του συγκεκριμένου έργου, όπως το γεωγραφικό, οικολογικό, κοινωνικοοικονομικό πλαίσιο, και οι οποίες θα μπορούσαν να εφαρμοσθούν αλλού σε παρόμοιες περιστάσεις.
  - Έργα βέλτιστων πρακτικών είναι τα έργα που εφαρμόζουν κατάλληλες, οικονομικά αποδοτικές και τελευταίου τύπου τεχνικές, μεθόδους και προσεγγίσεις, λαμβανομένου υπόψη του συγκεκριμένου πλαισίου του έργου.
  - Έργα πληροφόρησης, ευαισθητοποίησης και διάδοσης είναι τα έργα που αποσκοπούν στην υποστήριξη της επικοινωνίας, της διάδοσης πληροφοριών και της αύξησης της ευαισθητοποίησης στους τομείς του υποπρογράμματος Περιβάλλον.
- ΣΗΜ.: Τα έργα που επικεντρώνονται στην **έρευνα**² ή προορίζονται για την κατασκευή **μεγάλων υποδομών** δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του προγράμματος LIFE και συνεπώς **δεν είναι επιλέξιμα**.
-

² Οι προτάσεις που αφορούν την έρευνα μπορούν να απευθύνονται στα αντίστοιχα προγράμματα του Ορίζοντα 2020: <http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/opportunities/index.html>.

2. Λειτουργική επάρκεια των συμμετεχόντων στο έργο

Μια πρόταση μπορεί να απορριφθεί με βάση αυτό το κριτήριο μόνο εάν υπάρχουν σαφή τεκμήρια ότι οι αιτούντες δεν διαθέτουν τις απαιτούμενες επαγγελματικές ικανότητες και προσόντα για την εκτέλεση του έργου.

3. Ειδικά κριτήρια επιλογής για καθέναν από τους τομείς προτεραιότητας LIFE

Μια πρόταση απορρίπτεται σε αυτό το στάδιο αν δεν συμμορφώνεται με όλα τα σχετικά κριτήρια του ειδικού τομέα προτεραιότητας στο πλαίσιο του οποίου υποβλήθηκε. Ανατρέξτε στις *Οδηγίες για αιτούντες 2017* του αντίστοιχου τομέα προτεραιότητας LIFE για λεπτομερή στοιχεία και τυχόν εξαιρέσεις σε καθένα από τα παρακάτω κριτήρια:

A. Κριτήρια για όλες τις προτάσεις LIFE Φύση και Βιοποικιλότητα (NAT):

- α) Για τα πυλοτικά έργα, τα έργα επίδειξης και τα έργα βέλτιστων πρακτικών στον τομέα της διατήρησης της φύσης και της βιοποικιλότητας, ποσοστό τουλάχιστον 25% του προϋπολογισμού της πρότασης πρέπει να διατίθεται σε συγκεκριμένες δράσεις διατήρησης (όπου ως «συγκεκριμένη δράση διατήρησης» ορίζεται μια δράση που βελτιώνει άμεσα [ή επιβραδύνει/σταματά/αντιστρέφει την υποβάθμιση] του επιπέδου διατήρησης / των οικολογικών συνθηκών για τα είδη, τους οικοτόπους, τα οικοσυστήματα ή τις υπηρεσίες που θέτει υπό στόχευση η πρόταση). Μπορεί να υπάρξουν περιορισμένες εξαιρέσεις ανάλογα με τις εκάστοτε ανάγκες πολιτικής. Ανατρέξτε στις *Οδηγίες για αιτούντες 2017 – LIFE Φύση και Βιοποικιλότητα* για να δείτε ποιες είναι αυτές.
- β) Επικεντρώνεται το έργο στη διατήρηση μη οικόσιτων ειδών ή ποικιλιών φυτών ή ρατσών ζώων, αφού η διατήρηση οικόσιτων ειδών, ποικιλιών ή ρατσών δεν είναι επιλέξιμη;

B. Κριτήρια αποκλειστικά για τις προτάσεις LIFE Φύση:

- α) Οι προτεινόμενες δράσεις αποσκοπούν να υλοποιήσουν τους στόχους των οδηγιών της ΕΕ για τα πουλιά και τους οικοτόπους, και ειδικότερα αφορούν μέτρα διατήρησης ειδών ή/και κατηγορίες οικοτόπων που καλύπτονται από τα σχετικά παραρτήματα της οδηγίας για τους οικοτόπους ή τα πουλιά.

C. Κριτήρια αποκλειστικά για τις προτάσεις LIFE Βιοποικιλότητα:

- α) Αποσκοπούν οι προτεινόμενες δράσεις να εκπληρώσουν τους στόχους 2 έως 5 της ανακοίνωσης «Η ασφάλεια ζωής μας, το φυσικό μας κεφάλαιο: στρατηγική της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2020» [COM(2011) 244] μέσω της βελτίωσης ή της αποκατάστασης της φυσικής βιοποικιλότητας ή των φυσικών οικοσυστημάτων;

D. Κριτήρια για όλες τις προτάσεις LIFE Περιβάλλον και Αποδοτικότητα των Πόρων (ENV):

- α) Ο χαρακτήρας επίδειξης ή/και ο πυλοτικός χαρακτήρας της πρότασης πρέπει να περιγράφεται με σαφήνεια στην αντίστοιχη φόρμα B2 ή/και B3 του eProposal.

5. ΣΤΑΔΙΟ ΑΠΟΔΟΧΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ

Οι προτάσεις που δεν έχουν απορριφθεί σε προηγούμενο στάδιο, ελέγχονται ως προς τη συμμόρφωσή τους με τα γενικά κριτήρια επιλεξιμότητας και τα κριτήρια αποδοχής και αποκλεισμού (βλ. ενότητα 13 του παρόντος οδηγού για τον αναλυτικό κατάλογο με τις ερωτήσεις) όπως περιγράφεται παρακάτω:

1. Κατά περίπτωση, οι **υπογεγραμμένες δηλώσεις** (φόρμες **A3, A4, A6, A8**) που αναφέρονται στη συνέχεια έχουν μεταφορτωθεί στις σχετικές ενότητες του eProposal (βλ. τον Οδηγό Υποβολής Αίτησης για οδηγίες). Σε περίπτωση που υπάρξει αδυναμία να προσκομιστούν οι εν λόγω δηλώσεις ή να αποτυπωθεί με σαφήνεια η χρηματοδοτική συνδρομή (φόρμες **A3, A4 και A6**) ενδέχεται η πρόταση να αποκλειστεί από κάθε περαιτέρω αξιολόγηση. Η υπογραφή των εντύπων A3 και A4 επιβεβαιώνει επίσης ότι οι δικαιούχοι δεν βρίσκονται σε κάποια από τις καταστάσεις που αναφέρονται στο άρθρο 106 παράγραφος 1 και στο άρθρο 107 του **Δημοσιονομικού Κανονισμού** [Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25ης Οκτωβρίου 2012].³
  - Οι σαρωμένες και μεταφορτωμένες στο eProposal φόρμες υποβολής **A3, A4** (μόνο εάν υπάρχουν ένας ή περισσότεροι συνδικαιούχοι) και **A6** (μόνο εάν υπάρχουν ένας ή περισσότεροι συγχρηματοδότες) φέρουν υπογραφές με ημερομηνία υπογραφής, και η ιδιότητα και η πλήρης επωνυμία του υπογράφοντος αποτυπώνεται με σαφήνεια στο έγγραφο. Εάν σε αυτό το στάδιο η δέσμευση του συγχρηματοδότη δεν είναι «πλήρως επιβεβαιωμένη», στη δήλωση πρέπει να επεξηγείται η τρέχουσα κατάσταση της δέσμευσης.
  - Για τις προτάσεις *LIFE Φύση και Βιοποικιλότητα*, εφόσον απαιτείται (βλ. Οδηγό Υποβολής Αίτησης), μεταφορτώνεται στο eProposal η συμπληρωμένη φόρμα **A8** με υπογραφή και ημερομηνία υπογραφής από την αρχή που είναι αρμόδια για τη διατήρηση της φύσης στο κράτος μέλος όπου υποβάλλεται η πρόταση (και από όλα τα συμμετέχοντα κράτη μέλη, εφόσον πρόκειται για διεθνική πρόταση έργου).
2. Η φόρμα B1 (Summary description of the project - Συνοπτική περιγραφή του έργου) έχει συμπληρωθεί στην αγγλική γλώσσα.
3. Ο συντονιστής δικαιούχος είναι νομίμως εγγεγραμμένος εντός της ΕΕ.

Σε περίπτωση που οι προτάσεις LIFE δεν συμμορφώνονται πλήρως με όλα τα παραπάνω κριτήρια (π.χ. εάν λείπουν υποχρεωτικές υπογραφές / ημερομηνίες των υπογραφών) η Αναθέτουσα Αρχή θα στείλει αρχικά μήνυμα μέσω του eProposal στον συντονιστή δικαιούχο και θα τον ενημερώνει ποιες φόρμες λείπουν.

Ο συντονιστής δικαιούχος θα έχει στη διάθεσή του **5 εργάσιμες ημέρες** για να απαντήσει και να υποβάλει μέσω του eProposal τα έγγραφα και τις φόρμες που λείπουν ή είναι ελλιπή. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, η Αναθέτουσα Αρχή μπορεί να παρατείνει την προθεσμία.

Στο τέλος αυτής της διαδικασίας, όλες οι προτάσεις LIFE που δεν συμμορφώνονται

³ ΕΕ L298 της 26.10.2012

πλήρως με όλα τα ανωτέρω κριτήρια δηλώνονται μη αποδεκτές και αποκλείονται από την αξιολόγηση.

6. ΣΤΑΔΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

Οι προτάσεις που δεν απορρίφθηκαν ή δεν θεωρήθηκαν μη αποδεκτές σε προηγούμενο στάδιο ελέγχονται για τον βαθμό συμμόρφωσής τους με τα οικονομικά κριτήρια επιλεξιμότητας. Οι προτάσεις που δεν συμμορφώνονται με ένα ή περισσότερα από τα οικονομικά κριτήρια επιλογής που αναφέρονται στη συνέχεια δηλώνονται ως μη επιλεγμένες.

Βήμα Α:

Όλοι οι αιτούντες (συντονιστές δικαιούχοι), εκτός από τους δημόσιους φορείς, πρέπει να προσκομίσουν, ως παραρτήματα της πρότασής τους, αποδεικτικά στοιχεία ότι συμμορφώνονται με το οικονομικό κριτήριο επιλογής που ορίζεται στο άρθρο 202 των κανόνων εφαρμογής του Δημοσιονομικού Κανονισμού (Κανονισμός της Επιτροπής (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 1268/2012 της 29ης Οκτωβρίου 2012), δηλαδή ότι «ο αιτών πρέπει απαραίτητως να διαθέτει σταθερές και επαρκείς πηγές χρηματοδότησης έτσι ώστε να είναι σε θέση να ασκεί τις δραστηριότητές του καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης της δράσης». Ως εκ τούτου, οι συντονιστές δικαιούχοι, εκτός από τους δημόσιους φορείς, πρέπει να προσκομίσουν τα ακόλουθα διοικητικά και χρηματοοικονομικά έγγραφα ως παραρτήματα στην πρόταση LIFE. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η Αναθέτουσα Αρχή θα απαιτήσει τα εν λόγω παραρτήματα ανεξαρτήτως εάν αυτά είναι υποχρεωτικά ή όχι για τη συγκεκριμένη μορφή οργανισμού, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, στο κράτος μέλος του συντονιστή δικαιούχου:

- A. Το έγγραφο LIFE Simplified Financial Statement (Απλοποιημένες οικονομικές καταστάσεις LIFE), το οποίο παρέχεται με τον φάκελο αίτησης LIFE, πρέπει να συμπληρωθεί και να επισυναφθεί (μεταφορτωθεί) στην πρόταση με τη μορφή αρχείου Excel.
- B. Ο πιο πρόσφατος ισολογισμός και κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης. Αυτό το έγγραφο πρέπει να επισυναφθεί στην πρόταση LIFE ως σαρωμένο αρχείο σε μορφή pdf, το οποίο να μπορεί να εκτυπωθεί σε χαρτί μεγέθους A4. Εάν ο αιτών δεν έχει ακόμη ισολογισμό και κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης επειδή πρόκειται για οργανισμό που έχει συσταθεί μόλις πρόσφατα, πρέπει να προσκομίσει διαχειριστικό/επιχειρηματικό σχέδιο (τουλάχιστον για μελλοντική περίοδο 12 μηνών) με χρηματοοικονομικά δεδομένα, το οποίο θα έχει καταρτιστεί σύμφωνα με τα πρότυπα που απαιτούνται από το εθνικό δίκαιο.
- Γ. Εάν η συνολική συνεισφορά της ΕΕ που ζητείται υπερβαίνει το ποσό των 750.000 ευρώ, θα πρέπει να προσκομιστεί έκθεση ελέγχου από εγκεκριμένο εξωτερικό ελεγκτή. Η έκθεση θα πρέπει να πιστοποιεί τις οικονομικές καταστάσεις για το τελευταίο διαθέσιμο οικονομικό έτος. Αυτό το έγγραφο μπορεί να συνταχθεί μόνο από επαγγελματικά πιστοποιημένους ορκωτούς ελεγκτές οι οποίοι είναι ανεξάρτητοι από τον οργανισμό του αιτούντος. Τα άτομα που είναι υπεύθυνα για τη διεξαγωγή ανεξάρτητων ελέγχων λογιστικών εγγράφων πρέπει να είναι καταγεγραμμένα στα μητρώα των κρατών μελών για τους ορκωτούς ελεγκτές που είναι εγκεκριμένοι να διεξάγουν τους υποχρεωτικούς ελέγχους των λογιστικών

εγγράφων.

Ο ανωτέρω έλεγχος θα διεξαχθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Ελεγκτικά Πρότυπα και τον Κώδικα Δεοντολογίας.

Το έγγραφο ελέγχου (audit document) πρέπει να επισυναφθεί στην πρόταση LIFE ως σαρωμένο αρχείο σε μορφή pdf, το οποίο να μπορεί να εκτυπωθεί σε χαρτί μεγέθους A4. Σε περίπτωση νεοσυσταθέντος οργανισμού, το πιστοποιητικό ελέγχου που θα προσκομιστεί πρέπει να βασίζεται σε ένα διαχειριστικό/επιχειρηματικό σχέδιο όπου τα χρηματοοικονομικά δεδομένα παρουσιάζονται σύμφωνα με τις σχετικές εθνικές διατάξεις.

Εάν ο αιτών (συντονιστής δικαιούχος) έχει δηλώσει ότι είναι δημόσιος φορέας (στη φόρμα A2) πρέπει να προσκομίσει ως οικονομικό παράρτημα τη «Δήλωση δημόσιου φορέα» (Public body declaration), πλήρως συμπληρωμένη, υπογεγραμμένη και με ημερομηνία υπογραφής. Αυτό το παράρτημα διατίθεται ως χωριστό αρχείο σε μορφή Word με τον φάκελο αίτησης LIFE.

Εάν λείπουν ένα ή περισσότερα υποχρεωτικά οικονομικά παραρτήματα από την πρόταση LIFE, η Αναθέτουσα Αρχή θα στείλει αρχικά μήνυμα μέσω του eProposal στον συντονιστή δικαιούχο με το οποίο θα υποδεικνύει τα παραρτήματα που λείπουν.

Η Αναθέτουσα Αρχή θα χρησιμοποιήσει επίσης αυτή τη χρονική περίοδο για να ζητήσει τα απαραίτητα οικονομικά παραρτήματα ή/και δικαιολογητικά έγγραφα σε περιπτώσεις που αμφιβάλλει ως προς την ιδιότητα οποιουδήποτε δημόσιου φορέα.

Ο συντονιστής δικαιούχος θα έχει στη διάθεσή του 5 εργάσιμες ημέρες για να απαντήσει και να υποβάλει μέσω του eProposal τα παραρτήματα που λείπουν ή είναι ελλιπή. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, η Αναθέτουσα Αρχή μπορεί να παρατείνει την προθεσμία.

Στο τέλος αυτής της διαδικασίας, όλες οι προτάσεις LIFE που δεν συμμορφώνονται πλήρως με όλα τα ανωτέρω κριτήρια θεωρούνται μη αποδεκτές και αποκλείονται από την αξιολόγηση.

Βήμα Β:

Σκοπός του χρηματοοικονομικού ελέγχου είναι να επιβεβαιωθεί ότι: *«Ο αιτών πρέπει απαραίτητα να διαθέτει σταθερές και επαρκείς πηγές χρηματοδότησης ώστε να είναι σε θέση να ασκεί τις δραστηριότητές του καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης της δράσης... και να συμβάλει στη χρηματοδότησή της».*

Η Αναθέτουσα Αρχή θα χρησιμοποιήσει όλες τις πληροφορίες που έχει στη διάθεσή της για να εκτιμήσει εάν ο αιτών και οι συνδικαιούχοι πληρούν τα κριτήρια επιλογής και αποκλεισμού. Με βάση το άρθρο 202 των κανόνων εφαρμογής του Δημοσιονομικού Κανονισμού⁴, η πρόταση θα απορρίπτεται εάν ο αξιολογητής έχει ισχυρές ενδείξεις ότι εμπίπτει σε οποιαδήποτε από τις ακόλουθες περιπτώσεις:

---

⁴ Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1268/2012 της Επιτροπής της 29ης Οκτωβρίου 2012 σχετικά με τους κανόνες εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης, ΕΕ L362 της 31.12.2012, σ. 1.

- Εάν υπάρχουν διαθέσιμες πληροφορίες που να υποδεικνύουν ότι ο συντονιστής δικαιούχος ή/και ένα από τους συνδικαιούχους, σε αντίθεση με τη δήλωση περί αποκλεισμού, βρίσκονται σε κάποια από τις καταστάσεις που αναφέρονται στο άρθρο 106 παράγραφος 1 και στο άρθρο 107 του Δημοσιονομικού Κανονισμού.⁵
- Τα αποτελέσματα των ελέγχων που διενήργησαν τα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε σχέση με τον συντονιστή δικαιούχο ή/και έναν από τους συνδικαιούχους έδειξαν με σαφήνεια την ανικανότητά τους να συμμορφωθούν με τους διοικητικούς κανόνες που ρυθμίζουν τις επιχορηγήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ειδικότερα αυτούς που ισχύουν για το LIFE.
- Τη στιγμή υποβολής της αίτησης, ο συντονιστής δικαιούχος έχει απλήρωτες οφειλές προς την Αναθέτουσα Αρχή. Η Αναθέτουσα Αρχή θα κάνει αυτήν την εκτίμηση βασιζόμενη στο σύστημα έγκαιρου εντοπισμού και αποκλεισμού (Early Detection and Exclusion system - EDES).
- Για ιδιωτικούς εμπορικούς και ιδιωτικούς μη εμπορικούς οργανισμούς:
- Η έκθεση του ορκωτού ελεγκτή ή ο ισολογισμός και η κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης που έχουν πιστοποιηθεί από τον ορκωτό ελεγκτή και έχουν προσκομιστεί με την πρόταση έργου δεν συνοδεύονται από «γνωμοδότηση χωρίς επιφύλαξη» σχετικά με την οικονομική βιωσιμότητα του συντονιστή δικαιούχου.⁶
- Με βάση τη δοκιμή οικονομικής βιωσιμότητας, συμπεραίνεται ότι ο συντονιστής δικαιούχος δεν έχει την οικονομική επάρκεια να καλύψει το μερίδιό του στη συγχρηματοδότηση εντός της προτεινόμενης περιόδου του έργου.
- Με βάση τη δοκιμή οικονομικής βιωσιμότητας, συμπεραίνεται ότι ο συντονιστής δικαιούχος δεν έχει την ικανότητα να διαχειριστεί τα οικονομικά ποσά που προβλέπονται στον προϋπολογισμό της πρότασης εντός της προτεινόμενης περιόδου του έργου.

Η οικονομική βιωσιμότητα του συντονιστή δικαιούχου και η ικανότητά του να διαχειρίζεται μεγάλες επιχορηγήσεις από την ΕΕ εκτιμώνται με βάση την παρεχόμενη οικονομική πληροφόρηση.

Ο έλεγχος οικονομικής βιωσιμότητας θα χρησιμοποιηθεί επίσης για να εκτιμηθεί εάν θα απαιτηθεί οικονομική εγγύηση που να καλύπτει πλήρως ή μερικώς την καταβολή της προχρηματοδότησης του έργου από την ΕΕ. Ειδικότερα, θα ζητείται πάντα οικονομική εγγύηση στις ακόλουθες περιπτώσεις:

1) Προτάσεις από **ιδιωτικούς εμπορικούς οργανισμούς** εάν πληρούνται λιγότερα από δύο από τα ακόλουθα κριτήρια:

1. ο λόγος «συνολικό ποσό αιτούμενης επιχορήγησης δια τον αριθμό ετών του έργου» προς «ίδια κεφάλαια μετόχων» είναι μικρότερος από 1
2. ο λόγος «κυκλοφορούν ενεργητικό» προς «βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις» είναι

⁵ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25ης Οκτωβρίου 2012 σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002 του Συμβουλίου (ΕΕ L 298 της 25.10.2012, σ. 1).

⁶ Δηλαδή μια δήλωση ότι ο ορκωτός ελεγκτής διενήργησε το καθήκον του σύμφωνα με τα γενικώς αποδεκτά ελεγκτικά πρότυπα και χωρίς περιορισμό όσον αφορά το πεδίο εφαρμογής της εργασίας που απαιτείται για να εκφράσει τη γνωμοδότησή του, ότι οι οικονομικές καταστάσεις που ελέγχθηκαν καταρτίστηκαν σύμφωνα με τις κατάλληλες ή τις γενικά αποδεκτές λογιστικές αρχές και ότι απεικονίζουν την πραγματική και εύλογη χρηματοοικονομική θέση του οργανισμού και τα αποτελέσματα της λειτουργίας του.

μεγαλύτερος από 1

3. ο λόγος «σύνολο οφειλών» προς «σύνολο ενεργητικού» είναι μικρότερος από 0,8
4. υπάρχει θετικό λειτουργικό κέρδος

2) Προτάσεις από **ιδιωτικούς μη εμπορικούς οργανισμούς** εάν δεν πληρούνται κανένα από τα ακόλουθα 3 κριτήρια:

1. ο λόγος «συνολικό ποσό αιτούμενης επιχορήγησης δια τον αριθμό ετών του έργου» προς «επιδοτήσεις» είναι μικρότερος από 1
2. ο λόγος «κυκλοφορούν ενεργητικό» προς «βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις» είναι μεγαλύτερος από 1
3. ο λόγος «σύνολο οφειλών» προς «σύνολο ενεργητικού» είναι μικρότερος από 0,8

Οι προτάσεις από ιδιωτικούς εμπορικούς οργανισμούς και από ιδιωτικούς μη εμπορικούς οργανισμούς θα απορρίπτονται εάν δεν πληρούν κανένα κριτήριο και εάν οι λόγοι αποκλίνουν σημαντικά από τα όρια που υποδεικνύονται ανωτέρω.

7. ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΟΥ ΔΙΕΥΡΥΜΕΝΟΥ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥ ΜΕ ΤΙΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΘΑ ΓΙΝΟΥΝ ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΣΤΟ ΣΤΑΔΙΟ ΤΗΣ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗΣ

Μετά την ολοκλήρωση του σταδίου ανάθεσης, η Αναθέτουσα Αρχή θα καταρτίσει έναν προκαταρκτικό διευρυμένο κατάλογο έργων ο οποίος θα ισοδυναμεί με περίπου το 130% του διαθέσιμου προϋπολογισμού. Ο κατάλογος αυτός θα αποτελείται από χωριστούς υποκαταλόγους για κάθε τομέα προτεραιότητας: NAT, ENV και GIE. Κάθε υποκατάλογος θα καταρτιστεί με βάση τις κατανομές προϋπολογισμού που προβλέπονται για κάθε τομέα προτεραιότητας σύμφωνα με την απόφαση της Επιτροπής για τη χρηματοδότηση υλοποίησης του Προγράμματος LIFE Δράση για το 2017.

Εάν οι προτάσεις σε κάποιον υποκατάλογο δεν καλύπτουν την πλήρη απορρόφηση του προβλεπόμενου προϋπολογισμού, η Αναθέτουσα Αρχή μπορεί να ανακαταείμει τα διαθέσιμα κεφάλαια στις προτάσεις άλλου υποκαταλόγου.

Οι προτάσεις θα βαθμονομηθούν ανάλογα με τη συνολική βαθμολογία τους, λαμβάνοντας υπόψη τους ακόλουθους όρους του Κανονισμού LIFE:

- A. *«Τουλάχιστον το 55% των προϋπολογισθέντων πόρων που κατανέμονται σε έργα υποστηριζόμενα μέσω επιχορηγήσεων για δράση του υποπρογράμματος "Περιβάλλον" αφιερώνονται ειδικά για έργα που υποστηρίζουν τη διατήρηση της φύσης και της βιοποικιλότητας.» (άρθρο 9 παράγραφος 3)*
- B. *«Καθ' όλη τη διάρκεια του πρώτου Πολυετούς Προγράμματος Εργασίας, η Επιτροπή θα διασφαλίσει τη γεωγραφική ισορροπία όλων των έργων εκτός των ολοκληρωμένων που υποβάλλονται στο πλαίσιο του υποπρογράμματος για το Περιβάλλον. Στο πλαίσιο αυτό θα καταναείμει αναλογικά τα κεφάλαια μεταξύ των κρατών μελών σύμφωνα με τις ενδεικτικές εθνικές κατανομές που έχουν οριστεί από τα κριτήρια που αναφέρονται στο Παράρτημα Ι. Όπου δεν ισχύουν οι ενδεικτικές εθνικές κατανομές, τα έργα θα επιλέγονται*

αποκλειστικά βάσει της αξίας τους.» (άρθρο 19 παράγραφος 4)⁷

Γ. «Η Επιτροπή θα λάβει έντονα υπόψη εκείνα τα διακρατικά έργα στα οποία η διακρατική συνεργασία αποτελεί καθοριστικό εχέγγυο για την προστασία του περιβάλλοντος και για τους κλιματικούς στόχους. Επιπλέον, θα προσπαθεί να διασφαλίζει ότι τουλάχιστον το 15% των προϋπολογισθέντων πόρων που προορίζονται για έργα θα διατίθεται σε διακρατικά έργα. Η Επιτροπή εξετάζει τη δυνατότητα χορήγησης χρηματοδότησης σε διακρατικά έργα ακόμη και σε περιπτώσεις υπέρβασης των ενδεικτικών εθνικών μεριδίων σε ένα ή περισσότερα κράτη μέλη που συμμετέχουν στα συγκεκριμένα διακρατικά έργα.» (άρθρο 19 παράγραφος 7)

Ο παρακάτω πίνακας συνοψίζει τις ενδεικτικές εναπομένουσες εθνικές κατανομές (σε ευρώ) ανά κράτος μέλος για την περίοδο 2015-2017. Οι ενδεικτικές **εναπομένουσες εθνικές κατανομές** έχουν υπολογιστεί σύμφωνα με τα ποσοστά που ορίζονται στο Πολυετές Πρόγραμμα Εργασίας LIFE για την περίοδο 2014-2017 και τα ποσά που αξιοποιήθηκαν το 2014 και το 2015. Δεν λαμβάνουν υπόψη τα αποτελέσματα των προσκλήσεων υποβολής προτάσεων του 2016. **Οι ενημερωμένες εθνικές κατανομές θα δημοσιευθούν στον δικτυακό τόπο LIFE πριν από τη λήξη της πρόσκλησης.**

Κράτος μέλος	Κατανομή 2014-2017 (ευρώ)	Χρησιμοποιήθηκαν το 2014 & 2015 (ευρώ)	Ισοζύγιο μετά το 2015 (ευρώ)
ΑΥΣΤΡΙΑ (AT)	14.794.402	14.890.623	-96.221
ΒΕΛΓΙΟ (BE)	16.450.424	14.874.125	1.576.299
ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ (BG)	24.332.993	6.871.159	17.461.834
ΚΥΠΡΟΣ (CY)	10.607.005	2.739.875	7.867.130
ΤΣΕΧΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ (CZ)	16.258.612	3.415.927	12.842.685
ΓΕΡΜΑΝΙΑ (DE)	86.692.353	21.630.711	65.061.642
ΔΑΝΙΑ (DK)	12.892.175	13.329.472	-437.297
ΕΣΘΟΝΙΑ (EE)	9.577.921	3.164.777	6.413.144
ΕΛΛΑΔΑ (EL)	26.195.332	12.713.298	13.482.034
ΙΣΠΑΝΙΑ (ES)	74.765.085	59.490.082	15.275.003
ΦΙΛΑΝΔΙΑ (FI)	19.587.370	3.227.507	16.359.863

⁷ Εάν το ποσό της συγχρηματοδότησης που είναι απαραίτητη για τη χρηματοδότηση έργων άλλων από ολοκληρωμένα έργα, τα οποία υπέβαλε κράτος μέλος, και τα οποία περιλαμβάνονται στον κατάλογο που καταρτίζεται από την Επιτροπή στο τέλος της διαδικασίας επιλογής είναι χαμηλότερο από το ενδεικτικό μερίδιο του εν λόγω κράτους μέλους, η Επιτροπή, με την επιφύλαξη των όρων που ορίζονται στις παραγράφους 1 και 2, χρησιμοποιεί το υπόλοιπο αυτών των ενδεικτικών εθνικών κατανομών για τη συγχρηματοδότηση έργων υποβαλλομένων από άλλα κράτη μέλη, εκτός έργων σε ΥΧΕ, τα οποία παρέχουν τη μεγαλύτερη συμβολή στην επίτευξη των γενικών στόχων που εκτίθενται στο άρθρο 3. (άρθρο 19 παράγραφος 6)

ΓΑΛΛΙΑ (FR)	78.519.640	18.330.462	60.189.178
ΚΡΟΑΤΙΑ (HR)	20.219.269	4.167.813	16.189.178
ΟΥΓΓΑΡΙΑ (HU)	19.378.112	6.593.622	12.784.490
ΙΡΛΑΝΔΙΑ (IE)	11.458.751	4.445.723	7.016.028
ΙΤΑΛΙΑ (IT)	67.633.582	58.918.096	8.715.486
ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ (LT)	8.161.876	3.744.041	4.417.835
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ (LU)	8.410.108	0	8.410.108
ΛΕΤΟΝΙΑ (LV)	7.698.323	2.144.453	5.553.871
ΜΑΛΤΑ (MT)	7.174.698	1.040.301	6.134.397
ΟΛΛΑΝΔΙΑ (NL)	23.578.781	14.315.987	9.262.794
ΠΟΛΩΝΙΑ (PL)	51.048.570	6.825.822	44.222.748
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ (PT)	20.085.627	10.362.850	9.722.777
ΡΟΥΜΑΝΙΑ (RO)	34.386.660	1.771.351	32.615.309
ΣΟΥΗΔΙΑ (SE)	24.846.796	21.679.393	3.167.403
ΣΛΟΒΕΝΙΑ (SI)	14.838.061	6.160.168	8.677.893
ΣΛΟΒΑΚΙΑ (SK)	17.231.744	5.859.946	11.371.798
ΗΝΩΜ. ΒΑΣΙΛΕΙΟ (UK)	74.254.393	39.800.705	34.453.688
ΣΥΝΟΛΑ	801.078.662	362.505.287	438.573.375

ΣΗΜ.

Το γεγονός ότι ορισμένα κράτη μέλη έχουν αρνητικές ή πολύ περιορισμένες εναπομένουσες εθνικές πιστώσεις δεν θα πρέπει να αποτρέψει τους υποψήφιους αιτούντες από αυτές τις χώρες από την υποβολή αίτησης. Η χρήση των εθνικών κονδυλίων εξαρτάται από τον αριθμό και την ποιότητα των προτάσεων που έχουν υποβληθεί. Εάν παραληφθούν από τα κράτη μέλη πολύ λίγες προτάσεις επαρκούς ποιότητας για να περάσουν, για να χρησιμοποιήσουν τις εθνικές τους κατανομές, ο υπόλοιπος προϋπολογισμός θα χρησιμοποιηθεί για τη χρηματοδότηση άλλων έργων που περνάνε, ανεξάρτητα από την εθνική τους κατανομή. Επιπλέον, τα διακρατικά σχέδια θα εξεταστούν για χρηματοδότηση, ακόμη και σε περιπτώσεις όπου καταναλώθηκε η ενδεικτική εθνική κατανομή ενός από τα συμμετέχοντα κράτη μέλη. Στην πράξη, δεν θα αποκλειστεί ένα διακρατικό σχέδιο όταν τουλάχιστον ένας δικαιούχος (Συντονιστής ή συσχετιζόμενος) προέρχεται από κράτος μέλος του οποίου η εθνική κατανομή εξακολουθεί να είναι διαθέσιμη.

Για να προσδιορίσει τις οριστικές διαθέσιμες κατανομές στα «παραδοσιακά» έργα, η Αναθέτουσα Αρχή θα λάβει υπόψη της τις χορηγούμενες επιχορηγήσεις για προπαρασκευαστικά έργα, έργα τεχνικής βοήθειας και ολοκληρωμένα έργα.

Για να συνταχθεί ο **προκαταρκτικός διευρυμένος κατάλογος** των προτάσεων στο πλαίσιο του υποπρογράμματος LIFE Περιβάλλον, θα εφαρμόζονται επιπλέον οι ακόλουθοι κανόνες:

- Οποιαδήποτε πρόταση στηρίζει ειδικά τους στόχους για διατήρηση της φύσης και της βιοποικιλότητας, στο πλαίσιο των τομέων προτεραιότητας Φύση και Βιοποικιλότητα (NAT) και Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση και Πληροφόρηση (GIE), θα εξεταστεί εντός του ορίου του 55% στο πεδίο «φύση και βιοποικιλότητα», συμπεριλαμβανομένης τυχόν πρότασης που υποβάλλεται στο πλαίσιο του LIFE Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση και Πληροφόρηση με πρωταρχικό στόχο κάποιο ζήτημα φύσης ή βιοποικιλότητας. Αυτές οι προτάσεις θα χαρακτηριστούν ως προτάσεις της κατηγορίας «Φύση».
- Σε κάθε πρόταση πρέπει να αναφέρονται με σαφήνεια τα κράτη μέλη στα οποία θα αποδοθεί η χρηματοδοτική συνεισφορά της ΕΕ. Για λογιστικούς λόγους χειρισμού των εθνικών μεριδίων, η χρηματοδοτική συνεισφορά της ΕΕ προς κάθε δικαιούχο προσμετράται στη χώρα όπου αυτός ανήκει.
- Όπως προβλέπεται στον Κανονισμό LIFE, μια διακρατική πρόταση στην οποία τουλάχιστον ένα από τα κράτη μέλη που συμμετέχουν δεν έχει καταναλώσει ακόμα το ενδεικτικό εθνικό του μερίδιο ΔΕΝ θα εξαιρεθεί από την ποιοτική κατάταξη.

Σε περιπτώσεις προτάσεων με ίση βαθμολογία εντός ενός υποκαταλόγου (ή ανάμεσα στους υποκαταλόγους, όπου απαιτείται), θα δίνεται προτεραιότητα στις προτάσεις με την υψηλότερη συνολική βαθμολογία⁸ (εάν και αυτή η βαθμολογία είναι ίση, θα δίνεται προτεραιότητα στην πρόταση με την υψηλότερη προστιθεμένη αξία για την ΕΕ⁹).

8. ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ LIFE

Μετά από την επίσημη έγκριση (Απόφαση Αξιολόγησης) των αποτελεσμάτων επιλογής από την Αναθέτουσα Αρχή, οι αιτούντες θα ενημερωθούν επισήμως για τα αποτελέσματα της αξιολόγησης των προτάσεών τους και, όπου αρμόζει, για τους λόγους απόρριψης. Η επιτροπή LIFE θα ενημερωθεί επίσης για τα αποτελέσματα.

Οι προτάσεις που παρατίθενται στον προκαταρκτικό διευρυμένο κατάλογο και αντιστοιχούν στο 100% του διαθέσιμου προϋπολογισμού κατά μέγιστο (κατάλογος ανάθεσης) θα συνεχίσουν στο στάδιο της αναθεώρησης.

9. ΣΤΑΔΙΟ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗΣ

Σκοπός του σταδίου αναθεώρησης είναι να διευκρινιστούν, για τις προτάσεις που αναφέρονται στον κατάλογο ανάθεσης, όλα τα εκκρεμή ερωτήματα σχετικά με τη δυνατότητα υλοποίησης, τη σχέση κόστους/αποτελεσματικότητας και την επιλεξιμότητα των επιμέρους δράσεων, τη συμμόρφωση με τον Κανονισμό LIFE και τους Γενικούς Όρους του Υποδείγματος Συμφωνητικού Επιχορήγησης LIFE (Model LIFE Grant Agreement).

---

⁸ Η συνολική ελάχιστη απαιτούμενη βαθμολογία είναι το άθροισμα των βαθμολογιών για τα κριτήρια ανάθεσης 1, 2, 3, 5 και 6.

⁹ Το άθροισμα για τα κριτήρια ανάθεσης 3 έως 7.

Κατά τη διάρκεια του σταδίου αναθεώρησης, η Αναθέτουσα Αρχή μπορεί να ζητήσει από τον αιτούντα να προσκομίσει περαιτέρω στοιχεία σχετικά με συγκεκριμένες πτυχές της πρότασης ή/και να ενσωματώσει τροποποιήσεις ή βελτιώσεις στην αρχική πρόταση. Είναι επίσης πιθανόν να ζητηθεί από τον συντονιστή δικαιούχο να διαγράψει συγκεκριμένες δράσεις ή/και να μειώσει τον προϋπολογισμό του έργου, την οικονομική συνεισφορά της ΕΕ ή/και το ποσοστό ευρωπαϊκής συγχρηματοδότησης του έργου.

Ο αιτών θα έχει **15 ημερολογιακές ημέρες** για να απαντήσει στα ερωτήματα.

Η Αναθέτουσα Αρχή θα στείλει όλα τα ερωτήματα και τις οδηγίες της αναθεώρησης μέσω του eProposal (βλ. επίσης τις οδηγίες για τη χρήση του eProposal Mailbox στον δικτυακό τόπο του eProposal) στον συντονιστή δικαιούχο.

Οι αιτούντες δεν πρέπει να προχωρήσουν σε άλλες τροποποιήσεις της πρότασής τους εκτός από αυτές που θα ζητηθούν από την Αναθέτουσα Αρχή.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η επιστολή αναθεώρησης που αποστέλλεται στον αιτούντα με ερωτήματα ή αιτήματα για τροποποίηση της πρότασης δεν συνεπάγεται καμία δέσμευση εκ μέρους της Αναθέτουσας Αρχής για οριστική χρηματοδότηση της πρότασης. Επιπλέον, με βάση τις απαντήσεις που θα λάβει, η Αναθέτουσα Αρχή μπορεί να αποφασίσει να μειώσει τον προϋπολογισμό του έργου ή ακόμη και να αποκλείσει ένα έργο από τη χρηματοδότηση.

Έως το τέλος του σταδίου αναθεώρησης, όλα τα έργα που έχουν παραμείνει αναμένεται να έχουν πλήρη συνοχή και να βρίσκονται σε συμφωνία με όλες τις τεχνικές και οικονομικές απαιτήσεις του Κανονισμού LIFE και του Συμφωνητικού Επιχορήγησης. Από τον αιτούντα που έχει ολοκληρώσει με επιτυχία τη διαδικασία αναθεώρησης θα ζητηθεί να προσκομίσει **πλήρη επιβεβαίωση** όλων των δεσμεύσεων που αφορούν τους συνδικαιούχους/συγχρηματοδότες, με πρωτότυπες υπογραφές και σφραγίδες στις σχετικές φόρμες και παραρτήματα.

Οι αιτούντες δεν θα πρέπει να προχωρήσουν σε καμία τροποποίηση της αναθεωρημένης πρότασης μετά την ολοκλήρωση του σταδίου αναθεώρησης, εκτός εάν αυτό ζητηθεί ρητά από την Αναθέτουσα Αρχή.

10. ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΟΥ ΔΙΕΥΡΥΜΕΝΟΥ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥ ΠΟΥ ΚΑΛΥΠΤΟΥΝ ΤΟ ΠΡΟΣΘΕΤΟ 30% ΠΕΡΑΝ ΤΟΥ 100% ΤΟΥ ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ (ΕΦΕΔΡΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ)

Λόγω της διαδικασίας αναθεώρησης ή λόγω της απόσυρσης μίας ή περισσότερων προτάσεων από τον αρχικό κατάλογο ανάθεσης, μπορεί να καταστεί διαθέσιμος προϋπολογισμός συγχρηματοδότησης LIFE για προτάσεις οι οποίες βρίσκονταν αρχικά στον προκαταρκτικό διευρυμένο κατάλογο και κάλυπταν το πρόσθετο 30% πέραν του μέγιστου 100% του διαθέσιμου προϋπολογισμού.

Σε αυτή την περίπτωση, θα ληφθεί νέα Απόφαση Ανάθεσης στην οποία θα αναφέρονται οι προτάσεις που πρόκειται να χρηματοδοτηθούν. Οι συγκεκριμένες προτάσεις θα αναγράφονται με σειρά κατάταξης και ανάλογα με τον βαθμό που σέβονται τον περιορισμό για 55% συγχρηματοδότηση LIFE σε προτάσεις της κατηγορίας «Φύση».

Στη συνέχεια οι επιλεγμένες προτάσεις θα εισαχθούν στο στάδιο αναθεώρησης ώστε να διασφαλιστεί η πλήρης συμμόρφωσή τους με τους όρους συγχρηματοδότησης από

το LIFE.

Αυτή η διαδικασία μπορεί να διεξαχθεί αρκετές φορές προκειμένου να αξιοποιηθεί πλήρως ο διαθέσιμος ετήσιος προϋπολογισμός LIFE.

11. ΟΡΙΣΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΡΓΩΝ ΠΡΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΚΑΙ ΕΦΕΔΡΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

Μετά από το στάδιο της αναθεώρησης, θα καταρτιστεί οριστικός κατάλογος με τα επιτυχόντα έργα εντός του διαθέσιμου προϋπολογισμού και ένας εφεδρικός κατάλογος με τα έργα με την καλύτερη βαθμολογία.

12. ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΣΥΜΦΩΝΗΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ

Υπό την προϋπόθεση της υιοθέτησης της απόφασης ανάθεσης από την Αναθέτουσα Αρχή, τα συμφωνητικά επιχορήγησης θα καταρτιστούν και θα υπογραφούν από τον συντονιστή δικαιούχο και την Αναθέτουσα Αρχή.

13. ΑΝΑΛΥΤΙΚΕΣ ΦΟΡΜΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Στάδιο αποσφράγισης*

Κριτήρια αποσφράγισης	
1. Υποβλήθηκε η πρόταση μέσω του εργαλείου eProposal εντός της καθορισμένης διορίας;	Ναι / Όχι
2. Έχουν χρησιμοποιηθεί οι σχετικές φόρμες υποβολής LIFE 2017 στο eProposal;	Ναι / Όχι

*Ο έλεγχος αποσφράγισης θα διενεργηθεί μέσω της εφαρμογής eProposal και όχι μέσω του ESAP.

Στάδιο ανάθεσης¹⁰

1. Τεχνική συνοχή και ποιότητα
Κατά την αξιολόγηση αυτού του κριτηρίου, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα ακόλουθα σημεία:
1. Έχει περιγραφεί καλά το προεπιχειρησιακό πλαίσιο (προβλήματα και απειλές, κατάσταση των προπαρασκευαστικών δραστηριοτήτων –συμπεριλαμβανομένων προηγούμενων ελέγχων/ερευνών– εγκρίσεις, άδειες, κ.λπ.);
2. Υπάρχει σαφής λογική σύνδεση μεταξύ των απειλών και των προβλημάτων, των στόχων, των δράσεων και των αναμενόμενων αποτελεσμάτων;
3. Είναι οι δράσεις κατάλληλες για να πετύχουν τους καθορισμένους στόχους; Στις δράσεις, περιγράφεται με σαφήνεια πώς, πότε, πού (με χάρτες, εφόσον απαιτείται), γιατί και από ποιον θα διεξαχθεί καθεμία; Ασχολούνται οι εμπλεκόμενοι φορείς με το σχεδιασμό και την υλοποίηση των δράσεων;
4. Σε περίπτωση που η πρόταση προβλέπει την αγορά γης, σε τι βαθμό έχει λάβει υπόψη του ο αιτών τα τεχνικά κριτήρια για την αγορά γης που αναφέρονται στις οδηγίες LIFE για αιτούντες; Επιπλέον, στην περίπτωση αγοράς γης, μακροχρόνιας μίσθωσης γης και εφάπαξ αποζημίωσης: συμπεριλαμβάνεται επιστολή από την αρμόδια αρχή ή από συμβολαιογράφο εγγεγραμμένο στο σχετικό μητρώο, η οποία να επιβεβαιώνει ότι η τιμή ανά στρέμμα δεν ξεπερνά τη μέση τιμή για το συγκεκριμένο είδος γης και τοποθεσίας;
5. Περιγράφονται και ποσοτικοποιούνται σωστά τα αναμενόμενα αποτελέσματα του έργου (π.χ. περιβαλλοντικός αντίκτυπος, αντίκτυπος αναπαραγωγής) στους πίνακες με τους βασικούς δείκτες αλλά και στο κείμενο της πρότασης; Περιλαμβάνονται δείκτες για την εκτίμηση της προόδου του έργου; Έχει προβλεφθεί η παρακολούθηση του αντίκτυπου του έργου αλλά <u>και</u> της προόδου του έργου;

¹⁰ Σημειώνεται ότι ο ακόλουθος κατάλογος ερωτήσεων είναι ενδεικτικός και όχι περιοριστικός. Ως κείμενο αναφοράς για τα κριτήρια ανάθεσης θα πρέπει να παραμείνει το κείμενο που περιλαμβάνεται στην ενότητα 4 του παρόντος εγγράφου.

6. Ο συντονιστής δικαιούχος έχει οργανώσει και ελέγχει καλά τις λειτουργικές και διαχειριστικές δομές του έργου; Έχουν προταθεί τα απαραίτητα μέσα (εξοπλισμός, προσωπικό, κ.λπ.) για τη σωστή υλοποίηση;
7. Η ομάδα του έργου είναι κατάλληλη / επαρκής / ικανή / παρουσιάζει συνοχή ως προς τους στόχους και τις δράσεις του έργου και για τη διασφάλιση της βιωσιμότητας των αποτελεσμάτων του έργου;
8. Τα παραδοτέα, τα ορόσημα και τα χρονοδιαγράμματα είναι κατανοητά και ρεαλιστικά, και παρουσιάζουν συνοχή με τα αναμενόμενα αποτελέσματα; Πιο συγκεκριμένα, έχουν συνυπολογιστεί σωστά η διάρκεια των προπαρασκευαστικών δράσεων και των διαδικασιών αδειοδότησης, η πιθανότητα δυσμενών καιρικών συνθηκών, κ.λπ.; Έχουν ταυτοποιηθεί οι κίνδυνοι εφαρμογής και τα σχέδια εκτάκτου ανάγκης; Έχουν εκτιμηθεί σωστά τυχόν δυνητικές δυσκολίες (δυνατότητα υλοποίησης των δράσεων, δυνητικοί κίνδυνοι, κ.λπ.) και έχει υπάρξει επαρκής προετοιμασία για την πρόληψή τους, για παράδειγμα μέσω προηγούμενης διαβούλευσης των ενδιαφερόμενων μερών, μέσω σχεδίου εκτάκτου ανάγκης, κ.λπ.; Απαιτούνται περαιτέρω άδειες, εγκρίσεις ή εκτιμήσεις περιβαλλοντικών επιπτώσεων πριν την υλοποίηση του έργου ή είναι ήδη όλες διαθέσιμες;
9. Σε τι βαθμό υπάρχει ρεαλιστική στρατηγική και σχέδιο δράσης για να διασφαλιστεί η διατήρηση ή η βελτίωση των αποτελεσμάτων του έργου μεσοπρόθεσμα/μακροπρόθεσμα και η συνέχιση των δράσεων; Έχουν προβλεφθεί δράσεις που να διασφαλίζουν τη χρηματοδότηση αυτών των δραστηριοτήτων μετά το τέλος του έργου; Προβλέπει το έργο ότι μετά το τέλος του θα παράγονται αποταμιεύσεις ή/και εισόδημα από τις δράσεις τις μεθοδολογίες, τις τεχνολογίες κ.λπ. του έργου ή/και τις λύσεις και τα αποτελέσματα που θα επιτύχει το έργο;
10. Σε τι βαθμό η πρόταση περιλαμβάνει δράσεις επικοινωνίας, ανταλλαγής εμπειρίας, δικτύωσης και διάδοσης; Καλύπτονται όλες οι υποχρεωτικές απαιτήσεις επικοινωνίας; Είναι αυτές οι δράσεις κατάλληλες και καλοσχεδιασμένες με γνώμονα την επικοινωνία και τη διάδοση των αποτελεσμάτων και των διδαγμάτων του έργου, και τη στήριξη της βιωσιμότητας των αποτελεσμάτων του;
2. Χρηματοδοτική συνοχή και ποιότητα
Κατά την αξιολόγηση αυτού του κριτηρίου, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα ακόλουθα σημεία:
1. Είναι αιτιολογημένος και συνεκτικός ο προϋπολογισμός και οι δαπάνες είναι επαρκείς για τις προτεινόμενες δράσεις και τα προτεινόμενα μέσα;
2. Το έργο είναι αποτελεσματικό ως προς το κόστος και επιδεικνύει καλή σχέση ποιότητας/κόστους; Ειδικότερα: Είναι λογική η συνολική επένδυση δεδομένου του αναμενόμενου αντίκτυπου; Σε τι βαθμό δείχνει η πρόταση ότι έχουν εξεταστεί άλλες ευρωπαϊκές πηγές χρηματοδότησης κατά την κατάρτιση της πρότασης; Υπάρχει κίνδυνος κάποιες δράσεις να είναι υποχρεωτικά μέτρα αντιστάθμισης για άλλα έργα (άρθρο 6 της οδηγίας για τους οικοτόπους), ή μέρος της συγχρηματοδότησης να προέρχεται από υποχρεωτικές αποζημιώσεις άλλων έργων (άρθρο 6 της οδηγίας για τους οικοτόπους);
3. Οι δαπάνες όλων των κατηγοριών κόστους (άμεσα έξοδα προσωπικού, οδοιπορικά και έξοδα διαμονής, κόστος υπεργολαβίας [αναφέρονται επίσης και ως «έξοδα εξωτερικής υποστήριξης»], κόστος διαρκών αγαθών: έξοδα [απόσβεσης] υποδομών και εξοπλισμού, κόστος πρωτοτύπου· κόστος αγοράς γης / μακροχρόνιας μίσθωσης γης / εφάπαξ

<p>αποζημιώσεις για δικαιώματα χρήσης γης, κόστος αναλωσίμων, και άλλα έξοδα) είναι εύλογες, περιγράφονται επαρκώς, έχουν κατανεμηθεί σωστά και είναι σύμφωνες με τους κανόνες και τις αρχές που προβλέπονται στις οδηγίες LIFE για αιτούντες, και στο Υπόδειγμα Συμφωνητικού Επιχορήγησης LIFE (Model LIFE Grant Agreement) (ειδικότερα στο Παράρτημα I - Γενικοί όροι και στο Παράρτημα X - Οικονομικές και Διοικητικές Οδηγίες) και στον Κανονισμό LIFE (π.χ. να μην είναι μη επιλέξιμες);</p> <p>Ειδικότερα: Θα καλυφθεί το κόστος όποτε απαιτηθεί ή/και είναι δυνατό; Οι δαπάνες είναι εύλογες σε σχέση με τις εθνικές συνθήκες; Τα έξοδα διαχείρισης του έργου είναι εύλογα με δεδομένα το μέγεθος και τις φιλοδοξίες του έργου;</p>
<p>4. Η προβλεπόμενη συγχρηματοδότηση συμμορφώνεται με τα μέγιστα ποσοστά συγχρηματοδότησης και αιτιολογείται η κατανομή του προϋπολογισμού μεταξύ των δικαιούχων;</p>
<p>5. Συγκεκριμένα σημεία:</p> <p>5.1. Direct personnel costs / Άμεσα έξοδα προσωπικού: Στις περιπτώσεις μισθολογικών εξόδων των δημοσίων υπαλλήλων, έχει τηρηθεί ο κανόνας του «+2%»;</p> <p>5.2. Έξοδα εξωτερικής υποστήριξης: Σε περίπτωση που το κόστος εξωτερικής υποστήριξης ξεπερνά το 35% του συνολικού προϋπολογισμού του έργου, έχει δοθεί συνεκτική επεξήγηση που να αιτιολογεί το υψηλό επίπεδο υπεργολαβιών;</p>
<p>3. Προστιθέμενη αξία για την ΕΕ: εύρος και ποιότητα της συμβολής στους ειδικούς στόχους των τομέων προτεραιότητας των δύο υποπρογραμμάτων LIFE</p> <p>Κατά την αξιολόγηση αυτού του κριτηρίου, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα ακόλουθα σημεία:</p>
<p>1. Σε τι βαθμό συμβάλλει η πρόταση στους συγκεκριμένους στόχους του τομέα προτεραιότητας όπως ορίζονται στα άρθρα 10, 11 και 12, και στη θεματική προτεραιότητα που στοχεύει να θίξει το έργο όπως ορίζεται στο Παράρτημα III του Κανονισμού LIFE; Σε τι βαθμό συμβάλλει σε έναν ή περισσότερους συμπληρωματικούς ειδικούς στόχους των τομέων προτεραιότητας των δύο υποπρογραμμάτων LIFE, όπως ορίζονται στα άρθρα 10, 11 και 12 του Κανονισμού LIFE (όσον αφορά το υποπρόγραμμα «Περιβάλλον» του LIFE) και στα άρθρα 14, 15 και 16 (όσον αφορά το υποπρόγραμμα «Δράση για το Κλίμα» του LIFE), συμπληρωματικά στη θεματική προτεραιότητα που στοχεύει καταρχήν να θίξει το έργο;</p>
<p>2. Σε τι βαθμό συμβάλλει η πρόταση στην υλοποίηση, την ενημέρωση και την ανάπτυξη της περιβαλλοντικής πολιτικής και νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε σχέση με τη συγκεκριμένη θεματική προτεραιότητα υπό κύρια στόχευση; Σε τι βαθμό έχει το έργο σαφή, ουσιαστικό, φιλόδοξο, αλλά και αξιόπιστο αντίκτυπο, στο πλαίσιο μιας προσέγγισης κύκλου ζωής όπου αυτό είναι δυνατόν, σε ό,τι αφορά το πρόβλημα στους τομείς περιβάλλον και αποδοτικότητα των πόρων, φύση και βιοποικιλότητα ή/και διακυβέρνηση και πληροφόρηση που θέτει υπό στόχευση;</p>
<p>4. Συμβολή στα θέματα έργων</p> <p>Κατά την αξιολόγηση αυτού του κριτηρίου, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το ακόλουθο σημείο:</p>
<p>1. Για τους τομείς προτεραιότητας Φύση και Βιοποικιλότητα (NAT) και Διακυβέρνηση και Πληροφόρηση (GIE): Συμμορφώνεται το έργο σαφώς και πλήρως με ένα ή έως δύο το πολύ θέματα έργων του επιλεγμένου τομέα προτεραιότητας; Περιγράφεται αυτό με σαφήνεια στην αντίστοιχη φόρμα; Επικεντρώνονται ξεκάθαρα οι βασικές δράσεις του έργου σε</p>

τουλάχιστον ένα από τα θέματα έργων που τίθενται υπό στόχευση;
<p>2. Για τον τομέα προτεραιότητας Περιβάλλον και Αποδοτικότητα των Πόρων (ENV): Συμμορφώνεται το έργο σαφώς και πλήρως με ένα ή έως δύο το πολύ θέματα έργων του επιλεγμένου τομέα προτεραιότητας; Επικεντρώνονται ξεκάθαρα οι βασικές δράσεις του έργου σε τουλάχιστον ένα από τα θέματα έργων που τίθενται υπό στόχευση; Εφόσον ναι, το έργο είναι πιλοτικό (εφαρμόζει, δηλαδή, μια τεχνική ή μέθοδο που δεν έχει εφαρμοστεί ή δοκιμαστεί στο παρελθόν, ή αλλού στον κόσμο) ή επίδειξης σε ενωσιακό επίπεδο (θέτει, δηλαδή, σε εφαρμογή, δοκιμάζει, αξιολογεί ή διαδίδει δράσεις, μεθοδολογίες ή προσεγγίσεις που είναι καινούριες ή άγνωστες σε επίπεδο ΕΕ, αντί να έχει χαρακτήρα επίδειξης μόνο στο συγκεκριμένο πλαίσιο του έργου, για παράδειγμα σε γεωγραφικό, οικολογικό ή κοινωνικοοικονομικό πλαίσιο); Διευκρινίζεται με σαφήνεια ότι οι προτεινόμενες δράσεις, μεθοδολογίες ή προσεγγίσεις δεν έχουν εφαρμοστεί ή δοκιμαστεί στο παρελθόν στον κόσμο ή στην Ευρωπαϊκή Ένωση (π.χ. αναφέροντας κάποια μελέτη ή διαδικτυακή έρευνα για προηγούμενη εφαρμογή ή δοκιμή των δράσεων, μεθοδολογιών ή προσεγγίσεων που πρόκειται να υλοποιηθούν από το έργο);</p>
<p>5. Προστιθέμενη αξία για την ΕΕ: πολλαπλοί στόχοι, συνέργειες και ενσωμάτωση</p> <p>Κατά την αξιολόγηση αυτού του κριτηρίου, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα ακόλουθα σημεία:</p>
<p>1. Σε τι βαθμό το έργο, αν και επικεντρώνεται σε έναν συγκεκριμένο τομέα, περιλαμβάνει μηχανισμό επίτευξης πολλαπλών σκοπών και συγκεκριμένες δράσεις για τη δημιουργία συνεργιών με τις πολιτικές της ΕΕ (π.χ. θέσεις εργασίας και ανάπτυξη, καινοτομία) εκτός από όσα επιδιώκονται ήδη από τον Κανονισμό LIFE, χωρίς να υπονομεύει τους στόχους του;</p>
<p>2. Σε τι βαθμό το έργο ενσωματώνει ειδικούς περιβαλλοντικούς στόχους σε άλλους τομείς πολιτικής της Ένωσης; Προσδιορίζονται με σαφήνεια οι εν λόγω τομείς πολιτικής και η αναμενόμενη συνεισφορά του έργου; Έχουν εμπλακεί καταλλήλως οι αρμόδιοι χάραξης πολιτικής;</p>
<p>3. Ποια είναι τα συγκεκριμένα κοινωνικά οφέλη που δεν καλύπτονται από το Πρόγραμμα LIFE, τα οικονομικά οφέλη και τα οφέλη για άλλες πολιτικές της Ένωσης που προκύπτουν από αυτές τις συνέργειες και την ενσωμάτωση;</p>
<p>6. Προστιθέμενη αξία για την ΕΕ: δυνατότητα αναπαραγωγής και μεταφοράς</p> <p>Κατά την αξιολόγηση αυτού του κριτηρίου, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα ακόλουθα σημεία:</p>
<p>1. Σε τι βαθμό το έργο περιλαμβάνει συγκεκριμένες δράσεις που θα διευκολύνουν την αναπαραγωγή του σε άλλους τομείς, οντότητες, περιοχές και χώρες κατά τη διάρκεια ή/και μετά το τέλος του; Έχει υπάρξει πρόβλεψη για τη μεταφορά των δράσεων, των μεθοδολογιών, των τεχνολογιών και, γενικότερα, των λύσεων και των αποτελεσμάτων του έργου; Σε τι βαθμό αυτές οι δράσεις υπερβαίνουν την απλή διάδοση, μεταφορά γνώσης και δικτύωση;</p>
<p>2. Είναι επαρκώς φιλόδοξη και ρεαλιστική η προτεινόμενη προσέγγιση προκειμένου να επιτευχθεί κρίσιμο μέγεθος και να κινητοποιηθεί η ευρύτερη αξιοποίηση;</p>
<p>7. Προστιθέμενη αξία για την ΕΕ: διακρατική διάσταση, πράσινες προμήθειες, αξιοποίηση</p> <p>Κατά την αξιολόγηση αυτού του κριτηρίου, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα ακόλουθα</p>

σημεία:
1. Προβλέπεται στο έργο η διακρατική συνεργασία μεταξύ κρατών μελών της ΕΕ; Έχει θεμελιωθεί κάποια διακρατική ομάδα συνεργασίας; Διαθέτουν οι δράσεις του έργου διακρατική προοπτική μέσα στο πλαίσιο της ΕΕ; Εάν ναι, η διακρατική προσέγγιση έχει κάποια προστιθέμενη αξία για την ΕΕ που να υποστηρίζει την επίτευξη των στόχων του έργου;
2. Κατά τη διάρκεια του έργου χρησιμοποιούνται πράσινες προμήθειες ή/και προωθούνται μέσω ενός διακριτού μηχανισμού υλοποίησης για να διασφαλίζεται η εκτεταμένη εφαρμογή πολιτικών για πράσινες προμήθειες;
3. Σχεδιάζει η πρόταση να αξιοποιήσει τα αποτελέσματα προγραμμάτων έρευνας και καινοτομίας της ΕΕ, και συγκεκριμένα τα αποτελέσματα έργων έρευνας και καινοτομίας που σχετίζονται με το περιβάλλον ή το κλίμα, τα οποία έχουν χρηματοδοτηθεί από το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» ή από προηγούμενα προγράμματα-πλαίσια; Είναι επαρκώς παρουσιασμένα τα αποτελέσματα της έρευνας που θα αξιοποιηθούν; Ο τρόπος με τον οποίο θα χρησιμοποιηθούν για την υλοποίηση του έργου LIFE αποδεικνύεται πειστικά;

Στάδιο τεχνικής επιλογής

1. Γενικές ερωτήσεις για όλες τις συνιστώσες του LIFE	
1. Εμπίπτει το έργο στις σχετικές κατηγορίες έργων που ορίζονται στο άρθρο 2 παράγραφοι α), β), γ) ή η) του Κανονισμού LIFE; Στοχεύει στην εκπλήρωση των σχετικών στόχων του LIFE όπως περιγράφονται στο άρθρο 3 και στα άρθρα 9, 10, 11 και 12 του Κανονισμού LIFE;	Ναι / Όχι
2. Μήπως το έργο δεν εστιάζει στην έρευνα και δεν έχει ως αντικείμενο την κατασκευή μεγάλων υποδομών;	Ναι / Όχι
3. Πραγματοποιείται το έργο εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή/και σε εδάφη όπου ισχύουν οι Συνθήκες και το σχετικό <i>κεκτημένο</i> , ή εμπίπτει σε μία από τις εξαιρέσεις που προβλέπονται στα άρθρα 5 και 6 του Κανονισμού LIFE;	Ναι / Όχι
2. Λειτουργική επάρκεια των συμμετεχόντων στο έργο	
1. Παρέχονται επαρκείς αποδείξεις ότι οι αιτούντες διαθέτουν τις απαιτούμενες επαγγελματικές ικανότητες και προσόντα για την εκτέλεση του έργου;	Ναι / Όχι
3. Ειδικές ερωτήσεις για καθεμία από τις συνιστώσες του LIFE	
3.1. Κριτήρια για όλες τις προτάσεις LIFE Φύση και Βιοποικιλότητα (NAT)	
1. Διατίθεται τουλάχιστον 25% του προϋπολογισμού της πρότασης σε συγκεκριμένες δράσεις διατήρησης; Αν όχι, εμπίπτει η πρόταση σε κάποια από τις εξαιρέσεις που προβλέπονται στην ενότητα 2.4.1 των Οδηγιών για αιτούντες 2017 – LIFE Φύση και Βιοποικιλότητα;	Ναι / Όχι / δ.π.

2. Επικεντρώνεται το έργο στη διατήρηση μη οικίσιτων αυτόχθονων ειδών, ποικιλιών φυτών ή ρατσών ζώων, ή φυσικών ή ημιφυσικών οικοτόπων ή οικοσυστημάτων;	Ναι / Όχι / δ.π.
3.2 Κριτήριο αποκλειστικά για τις προτάσεις LIFE Φύση	
1. Αποσκοπούν οι προτεινόμενες δράσεις να υλοποιήσουν τους στόχους των οδηγιών της ΕΕ για τα πουλιά και τους οικοτόπους, και ειδικότερα αφορούν μέτρα διατήρησης ειδών ή/και κατηγορίες οικοτόπων που καλύπτονται από τα σχετικά παραρτήματα της οδηγίας για τους οικοτόπους ή τα πουλιά, όπου αυτό είναι δυνατό στο πλαίσιο του δικτύου Natura 2000;	Ναι / Όχι
3.3 Κριτήριο αποκλειστικά για τις προτάσεις LIFE Βιοποικιλότητα	
1. Αποσκοπούν οι προτεινόμενες δράσεις να εκπληρώσουν τους στόχους 2 έως 5 της ανακοίνωσης «Η ασφάλεια ζωής μας, το φυσικό μας κεφάλαιο: στρατηγική της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2020» [COM(2011) 244];	Ναι / Όχι
3.4 Κριτήριο αποκλειστικά για τις προτάσεις LIFE Περιβάλλον και Αποδοτικότητα των Πόρων	
1. Περιγράφεται με σαφήνεια ο χαρακτήρας επίδειξης ή/και ο πιλοτικός χαρακτήρας της πρότασης στην αντίστοιχη φόρμα B2 ή/και B3 του eProposal;	Ναι / Όχι

Στάδιο αποδοχής και αποκλεισμού

Κριτήρια επιλογής για την αποδοχή	
1. Οι φόρμες υποβολής A3, A4, A6 και A8 (κατά περίπτωση) έχουν μεταφορτωθεί στο εργαλείο eProposal, έχουν υπογραφεί και έχουν ημερομηνία;	Ναι / Όχι
2. Έχει υποβληθεί περίληψη στην αγγλική γλώσσα μέσω του εντύπου B1;	Ναι / Όχι
3. Οι φόρμες της πρότασης έχουν συμπληρωθεί σε μια από τις επίσημες γλώσσες της ΕΕ;	Ναι / Όχι
4. Ο συντονιστής δικαιούχος είναι νομίμως εγγεγραμμένος εντός της ΕΕ;	Ναι / Όχι

Στάδιο οικονομικής επιλογής

Οικονομικά κριτήρια επιλογής	
1. Τα ακόλουθα υποχρεωτικά παραρτήματα έχουν μεταφορτωθεί στην εφαρμογή eProposal στην απαιτούμενη ηλεκτρονική μορφή;	Ναι / Όχι

<p>Για συντονιστές δικαιούχους που δεν είναι δημόσιοι φορείς:</p> <ul style="list-style-type: none"> • οι «Απλοποιημένες οικονομικές καταστάσεις LIFE» (LIFE Simplified Financial Statement) • ο πιο πρόσφατος ισολογισμός και κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης (ή εάν ο αιτών έχει συσταθεί μόλις πρόσφατα, πρέπει να προσκομίσει σχέδιο διαχείρισης/επιχειρηματικό σχέδιο για μελλοντική περίοδο 12 μηνών κατ' ελάχιστον) • εάν η συνολική συνεισφορά της ΕΕ που ζητείται υπερβαίνει το ποσό των 750.000 ευρώ, πιστοποιητικό ελέγχου <p>Για συντονιστές δικαιούχους που είναι δημόσιοι φορείς:</p> <ul style="list-style-type: none"> • η «Δήλωση δημόσιου φορέα» (Public body declaration), συμπληρωμένη και με ημερομηνία υπογραφής 	
<p>2. Έχουν συμπληρώσει όλοι οι δικαιούχοι δήλωση ότι δεν βρίσκονται σε καμία από τις καταστάσεις που αναφέρονται στο άρθρο 106 παράγραφος 1 και στο άρθρο 107 του Δημοσιονομικού Κανονισμού;</p>	Ναι / Όχι
<p>3. Σύμφωνα με τις διαθέσιμες πληροφορίες, είναι ο συντονιστής δικαιούχος οικονομικά εύρωστος (με βάση την κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης, τον ισολογισμό, την έκθεση ελέγχου), όπου απαιτείται;</p>	Ναι / Όχι
<p>4. Σύμφωνα με τις διαθέσιμες πληροφορίες, έχει ο συντονιστής δικαιούχος την ικανότητα να χρηματοδοτήσει το έργο ή/και να διαχειριστεί τα οικονομικά ποσά που προβλέπονται στον προϋπολογισμό της πρότασης εντός της προτεινόμενης περιόδου του έργου;</p>	Ναι / Όχι
<p>5. Συνεισφέρουν όλοι οι δικαιούχοι οικονομικά στον προϋπολογισμό της πρότασης;</p>	Ναι / Όχι
<p>6. Απουσιάζουν όλοι οι δικαιούχοι από το σύστημα έγκαιρης προειδοποίησης της Αναθέτουσας Αρχής;</p>	Ναι / Όχι